

Verkiezingsprogramma Sociaal Duurzaam Weststellingwerf

Gemeenteraadsverkiezingen 16 maart 2022

Inleiding

Sociaal Duurzaam Weststellingwerf is een lokale politieke partij die zich inzet voor de inwoners van Weststellingwerf. Wij willen de stem zijn van inwoners die de kernwaarden sociaal, solidair, duurzaam en gelijkwaardig centraal stellen. Onze opdracht is om hun wensen en dromen via de politieke weg voor zover mogelijk deze te realiseren.

Ons doel is dat Weststellingwerf een gemeente is:

- die zich sociaal en dienstbaar opstelt naar haar inwoners;
- met een lokale overheid die oog heeft voor de menselijke maat en
- waar de natuur en de mens als onderdeel daarvan, in balans met elkaar leven.

De kernboodschap van Sociaal Duurzaam Weststellingwerf is:

1. Wij staan dicht bij de inwoner en werken met hen samen.
2. Wij ontwikkelen een sociale en duurzame gemeente.
3. Wij staan voor betaalbare en goed woon- en leefgenot voor iedereen.
4. Wij willen toekomstbestendige dorpen en wijken voor alle leeftijden.

SDW staat voor

1. Een goede kwaliteit van leven en werken voor de inwoners in onze gemeente

Leefomgeving

1. Meer zorg voor de openbare ruimte, in het bijzonder voor onderhoud van wegen en fietspaden, ook in het buitengebied. Het huidige kwaliteitsniveau van veel wegen en fietspaden is te laag.
2. Wij laten natuurvriendelijk maaien en voeren het maaisel af. Op termijn leidt dat tot minder kosten en een betere kwaliteit van de bermen.
3. Het aantrekkelijker maken van het winkelgebied Wolvega o.a. door 'ruilverkaveling' en, indien nodig, door verandering van omgevingsplannen.
4. Het winkelgebied van Wolvega wordt autoluw.
5. Jaarlijks schouw (controle) van de openbare ruimte in de dorpen samen met de Plaatselijke Belangen.
6. Bij onderhoud aan de wegen, worden de stoepanden verlaagd, zodat voor een betere toegankelijkheid gezorgd wordt zowel voor rolstoel- en rollator gebruikers. Ook worden eenzijdige fietsongelukken teruggedrongen.
7. Er komt een verkeersveiligheidsplan per dorp/wijk, op basis van een gemeentelijk kader voor verkeersveiligheid en -routes.
8. Voor de handhaving van regels die we met elkaar hebben opgesteld (verkeersveiligheid en tegengaan van (parkeer) overlast, stellen we meer BOA's aan.
9. De toegankelijkheid voor alle inwoners van (gemeentelijke) gebouwen en openbare ruimte (inclusief festiviteiten) verbeteren.
10. Zwembad De Steense zal worden gemoderniseerd.

11. Geen vliegveld Lelystad en geen steun voor de Lelylijn.
12. We zorgen voor voldoende openbare sportplekken in de openbare ruimte.
13. Natuurgebieden dienen beschermd te blijven. Alleen gebruiken, als de natuur ontzien wordt.
14. We zorgen ervoor dat mensen met een beperking, net als ieder ander, mee kunnen doen in de samenleving (VN verdrag inzake de rechten van personen met een handicap).

Sociale omgeving

1. Eenvoudige procedures (keukentafelgesprekken) en begrijpelijke formulieren voor een aanvraag Maatschappelijke Ondersteuning. Aanvragen zijn via de gemeentelijke website en op papier mogelijk. Ook voor het verzoek om vrijstelling van de gemeentelijke afvalstoffenheffing en belastingen.
2. Het behouden van goede ouderenzorg.
3. Grens bijzondere bijstand naar 115 % van de bijstandsnorm.
4. Kwijtschelding (geheel of gedeeltelijk) van gemeentelijke heffingen en belastingen tot 115 % van de bijstandsnorm.
5. Het handhaven van een mantelzorgpas met kortingen. Wij informeren mantelzorgers actief over de mogelijkheid van het persoonsgeboden budget.
6. Voldoende financiële ondersteuning bij de noodzakelijke Huishoudelijke Hulp en bij de verstrekking van kilometervergoeding in het kader van de WMO.
7. De voedsel- en kledingbank (wanneer nodig) structureel financieel ondersteunen.

8. Het opstellen van een toekomstbestendig voorzieningenbeleid.
9. We ondersteunen het in stand houden van de dorpshuizen door voldoende budget aan Harten 10 beschikbaar te stellen.
10. Wij ondersteunen de plaatselijke belangen en de Vereniging Kleine Dorpen met een budget.

Werk en inkomen

Je eigen inkomen verdienen geeft een gevoel van zelfredzaamheid. Het leidt ook tot zelfstandigheid, sociale contacten en participatie. De meeste mensen zijn aan het werk. Toch lukt het nog niet iedereen om aan de slag te zijn. Daar gaan wij het volgende aan doen:

1. de gemeente werkt in de gedachte van de participatiewet. Zij geeft hierbij het goede voorbeeld, door als organisatie haar werknemers zoveel als mogelijk vaste contracten aan te bieden. Dat betekent dat er zoveel mogelijk mensen aan werk worden geholpen en dat zij daarvoor een eerlijk salaris krijgen.
2. bij gemeentelijke aanbestedingstrajecten worden altijd afspraken gemaakt ter bevordering van de re-integratie van mensen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt (de zgn. social return).
3. we stimuleren het gebruik van het certificaat **Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen**, door dit als eis in gemeentelijke aanbestedingen op te nemen.
4. de gemeente hanteert een actief diversiteitsbeleid.
5. de gemeente biedt voldoende stageplekken, werkervaringsplaatsen en

zgn. BAB banen aan binnen de eigen organisatie. Werkervaringsplekken duren niet langer dan zes maanden. Bij gebleken geschiktheid wordt zo'n plek omgezet in een vast contract. Werkervaring moet lonen.

6. Structurele arbeidsplaatsen worden structurele ingevuld, dus minder uitzendwerk of payroll contracten.
7. Wij zijn voorstander van het invoeren van basisbanen. Deelnemers zoals bijstandsgerechtigden gaan er daardoor in welzijn en inkomen op vooruit. Bovendien zijn de basisbanen vanuit maatschappelijk oogpunt winstgevend.
8. We dienen te accepteren dat er altijd mensen zijn, die niet aan het werk komen. Deze groep wordt ondersteund in het sociaal actief zijn. Eenzaamheid dient voorkomen te worden.

Kwaliteit van onderwijs en cultuur

1. Samen met (basis)onderwijs, bibliotheek, maatschappelijke organisaties, zetten we volop in om taalachterstand (laaggeletterdheid) in onze gemeente weg te werken.
2. Stimuleren van integrale kind-centra in de dorpen, op plaatsen waar hiervoor voldoende toekomstperspectief is.
3. Stimuleren van natuuronderwijs en klimaatbesef d.m.v. de inzet van natuurorganisaties en vrijwilligers.
4. Daar waar mogelijk zullen we culturele activiteiten ondersteunen en stimuleren.

Kwaliteit van (betaalbare) woningen

1. Bij nieuwbouwplannen, zoals Lindewijk deel 2, moet betaalbaarheid voor onze eigen inwoners voorop staan.

2. Met de woningcorporaties en de huurdersorganisaties worden prestatieafspraken gemaakt over:
 - voldoende aanbod van woningen die geschikt zijn voor ouderen en gehandicapten;
 - nieuwbouwprojecten en aanpassing van bestaand vastgoed;
 - betaalbaarheid van de woningen;
 - woningtoewijzing;
 - aanpassingen woningen en woonomgeving gericht op klimaatadaptatie;
 - stimuleren en ondersteunen van bewonersinitiatieven;
 - goede informatievoorziening aan bewoners (en gemeente).
3. In overleg met de plaatselijke belangen zal geïnventariseerd worden of er behoefte is (en de omvang ervan) aan het realiseren van koopwoningen voor starters in de dorpen. Bij de vaststelling van bestemmingsplannen of omgevingsplannen wordt hiermee rekening gehouden.
4. Waardevermeerdering van gronden door verandering van bestemming moet ten goede komen aan de lokale gemeenschap.
5. Versoepeling van de rode contouren met behoud van landschappelijke kwaliteit van de dorpen, tenzij er binnen de groene contouren nog ruimte is die ingevuld kan worden.
6. Initiatieven in dorpen voor ruilverwoning zullen worden gefaciliteerd.
7. Wij ondersteunen initiatieven voor het plaatsen van zgn. 'Tiny' huizen.
8. Minder regels en meer experimenteer-mogelijkheden bij het wonen en de combinatie van werken en bedrijfswoningen.

Jeugdzorg

De inhoudelijke en financiële beleidsdoelen in de jeugdzorg zijn na zes jaar transformatie

niet behaald. Een begin van verandering is ook nog niet merkbaar. De problemen zijn vergelijkbaar met die in 2009.

De gemeentelijke uitgaven aan jeugdzorg zijn tussen 2015 en 2019 gestegen met ruim 50%. Het aantal jongeren dat een beroep op jeugdzorg met 13%. Niet alleen steeg het aantal jongeren in de jeugdzorg, de kosten per jongere stegen aanzienlijk. Dat komt niet omdat het met onze kinderen/jongeren niet goed gaat. Nederlandse jongeren geven hun geluk het hoogste cijfer van alle jongeren in Europa, de Verenigde Staten en Canada.

De problematiek van de jeugdige is veelal complex en heeft te maken met gezondheid, sociale netwerken, vaardigheden, prestaties op school, familieomstandigheden en vaak ook criminaliteit.

Een van de doelen van de decentralisaties is dat er meer innovatieve en onorthodoxe werkwijzen zouden moeten ontstaan. Wij willen dan ook meer investeren in een echte transformatie. Dat wil zeggen het versterken van de zgn. leefwereld. Wij willen naar een daadwerkelijk gedeeld eigenaarschap, bijvoorbeeld door burgerinitiatieven serieus onderdeel te laten zijn van het lokale aanbod. Alleen zo ontstaat naar onze overtuiging betere ondersteuning en begeleiding van jeugdigen en hun ouder(s). Nóg meer jeugdzorg is niet de oplossing.

1. Het jongerenwerk en het opbouwwerk krijgen **weer** een, gezamenlijke, zelfstandige juridische positie en maken geen onderdeel meer uit van de gebiedsteams.
2. Een Afrikaans spreekwoord zegt: "Er is een dorp nodig om een kind op te voeden". Dit betekent dat een hele

gemeenschap van mensen voor kinderen moet zorgen, willen die kinderen in een veilige en gezonde omgeving kunnen opgroeien. Vanuit deze geachte zal er in Wolvega een centrum gerealiseerd gaan worden. Dit centrum zal zich richten op het:

- stimuleren van de ontwikkeling van jongeren tot zelfstandige burgers;
- uitbreiding van de competenties en vaardigheden van jongeren en
- het benutten van talenten van en door jeugdigen en actieve betrokkenheid van ouders en de gemeenschap ("het dorp") bij het centrum.

Door een lage drempel en omdat in het centrum ook professionele ondersteuners werken, zorgen we er samen (ouders, kinderen, "het dorp" en de professionele ondersteuners) voor dat kinderen en hun ouders die hulp nodig hebben, uit het circuit van de officiële hulpverlening blijven.

Het centrum zal ook beschikbaar zijn voor andere activiteiten (cultuur, muziek, inloop).

We willen hierbij samenwerken met andere organisaties, zoals sportverenigingen.

3. We blijven de Stichting Leergeld ondersteunen.

2. Goed en stevig klimaatbeleid

Het klimaat verandert snel. Hittegolven, hoosbuien en droogte zijn inmiddels bekende gevolgen van klimaatverandering. Ze gaan vaak gepaard met aanzienlijke schade en risico's voor economie, gezondheid en veiligheid. De gevolgen ervan zijn groot en zullen (moeten) leiden tot grote aanpassingen in ons gedrag. Deze verandering raakt ons

allemaal. Maar niet iedereen is in staat de kosten die hiermee gepaard gaan volledig zelf te dragen. De kosten van de klimaatadaptie mogen niet bij de minst draagkrachtigen in de samenleving terecht komen. De sterkste schouders zullen de zwaarste lasten moeten dragen. We gaan uit van het principe dat de vervuiler betaalt.

We vinden dat we gezamenlijk, inwoners, bedrijven en gemeente, ons maximaal moeten inspannen om de gemiddelde mondiale temperatuurstijging te beperken tot 1,5°C. Binnen de beperkte financiële mogelijkheden van de gemeente, willen wij het volgende bereiken.

1. Invoering van het betalen per kilogram afval, daarnaast zorg voor het voorkomen van afvaltoerisme.
2. Er wordt een expert aangetrokken voor het verwerven van (Europese) subsidies t.b.v. de klimaatplannen.
3. Gemeentelijke gebouwen worden zoveel mogelijk energieneutraal gemaakt, bijvoorbeeld door gebruik van zonnepanelen. Tot die tijd gebruikt de gemeente alleen groene energie.
4. Bij alle gemeentelijke investeringen (inclusief aanschaf van materialen, goederen) is hét leidend uitgangspunt dat voldaan moet worden aan de integrale afweging van milieu, maatschappij en goed bestuur. Er wordt niet alleen naar de prijs gekeken.
5. Alle gemeentelijke voertuigen zullen, op financieel verantwoorde wijze, vervangen worden door elektrische voertuigen.
6. We starten met een permanente informatiecampagne over duurzaamheid, energiebesparing en duurzamer gebruik van grondstoffen.
7. Wij komen met een klimaatplan (in lijn met de Nationale Klimaatadaptatiestrategie 2016), om de gevolgen van klimaatverandering te verminderen (schade door wateroverlast of droogte, ziekten, vroegtijdige sterfte en nadelige veranderingen in milieukwaliteit en ecosystemen). Dit klimaatplan zal worden uitgewerkt in het omgevingsplan en bestemmingsplannen.
8. Wij gaan in overleg met de plaatselijke belangen aan de slag met het opstellen van een energie- en duurzaamheidsplan per dorp/wijk.
9. Wij stellen een klimaat-/energietafel in.
10. Wij gaan in overleg met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven over wat zij gaan bijdragen aan de klimaattransitie en hoe de gemeente hen daarbij kan ondersteunen.
11. Het Energiefonds ontvangt jaarlijks een bedrag van de gemeente met als doelen:
 - a. aanstellen energiecoach die actief de boer op gaat met voorlichting o.a. op het gebied van energiebesparing (isolatie muren en daken, collectieve inkoop bijv. isolatie, spaarlampen etc.);
 - b. onderzoek of met (een gedeelte van) een gemeentelijke bijdrage voor vier jaar als garantstelling geld geleend kan worden bij een bank.
12. Wij stimuleren vergroening en ontmoedigen het volledig verharderen of betegelen van tuinen.
13. Ongebruikte gemeentelijke grondhoekjes kunnen in bruikleen worden gegeven voor het verbouwen van groenten in wijken en dorpen.
14. Bij draagvlak in een dorp zijn windmolens voor eigen energiewinning toegestaan, zowel voor bedrijven als woningen in een dorp (ashoogte maximaal 15 meter).

Sociaal Duurzaam Weststellingwerf streeft naar:

Een optimale gezondheid en een goed bestaan voor alle inwoners

1. Programma's voor een gezond gewicht (JOGG, GIDS) voortzetten. Mogelijkheid voor gezondheidscheck en gratis gezondheidsadvies.
2. Voor ouderen organiseren van o.a. valcursussen i.s.m. de dorpen en zorgverzekeraars.
3. Stimuleren van gastlessen gezondheid bij de sportverenigingen.
4. Plaatsen van trimtoestellen voor volwassen en ouderen in parken en het groen.
5. Subsidie aan sportverenigingen voor jeugdleden tot 17 jaar verhogen naar € 6 per jaar.
6. Wij staan open voor experimenten betreffende wietteelt, bestemd voor medicinale toepassingen.

Sociaal Duurzaam Weststellingwerf heeft aandacht voor:

Verantwoord omgaan met ons buitengebied en het groen in de dorpen

1. Wij ontwikkelen met actieve inbreng van bewoners, bedrijven en organisaties, een groenbeleidsplan voor de gemeente. Hierin zullen we de waarde van groen koppelen aan thema's als klimaat, gezondheid, duurzaamheid én economie. Het doel van het groenbeleidsplan is het optimaliseren van de waarden van groen voor welzijn en gezondheid, natuur, cultuurhistorie, recreatie en klimaat waarbij de structuurvisie Weststellingwerf

het vertrekpunt is. Er zal worden aangesloten bij het klimaatadaptatieplan.

2. Wij zijn voor grondgebonden landbouw met aandacht voor de biodiversiteit.
3. Wij zijn tegen nieuwe vestigingen van intensieve geitenhouderijen en megastallen.
4. Wij hebben aandacht voor dierenwelzijn. SDW is voorstander van het chippen van honden, katten en konijnen.
5. We zijn voor een eerste opvang (minimaal 72 uur) in de gemeente voor gevonden dieren.
6. Wij zullen daar waar mogelijk de biodiversiteit van de natuur (helpen) versterken.
7. Wij hechten zeer aan het behoud van ons veenweidegebied. We zullen samen met andere partners inzetten op zoveel mogelijk tegengaan van oxidatie, inklinking en CO-2 uitstoot.
8. Wij zullen deelnemen aan het Fonds Duurzaam Funderingsherstel.

SDW zal bijdragen aan de ontwikkeling van een open bestuursstijl door:

1. het actief uitnodigen van bewoners(organisaties) bij thema's die voor hen van belang zijn;
2. een toegankelijke, laagdrempelige en begrijpelijke website voor de verschillende aanvragen.
3. de gemeentelijke documenten dienen gemakkelijk vindbaar te zijn op de website.
4. te starten met een pilot met de mogelijkheid om digitaal een afspraak te kunnen maken met een ambtenaar.
5. openingstijden van het gemeentehuis meer te laten aansluiten op de werktijden van de inwoners;
6. begrijpelijke brieven aan de inwoners te sturen zonder wettelijke en juridische

7. verwijzingen en uitdrukkelijk rekening houdend met laaggeletterdheid;
8. experimenteren met spreekuren op locatie door de gebiedsteams, te beginnen in de Westhoek;
9. actieve steun te bieden aan de organisatie van burgerlijke en bestuurlijke ongehoorzaamheid wanneer wet- en regelgeving leidt tot maatschappelijk onrecht en politieke machteloosheid.

Financiën

Het geld dat wij als gemeente gebruiken voor het uitvoeren van de gemeentelijke taken, is publiek geld. Geld dat de gemeente ontvangt via (landelijke en lokale) belastingen, heffingen en afdrachten en voor geleverde diensten. Elke gemeente is financieel sterk afhankelijk van uitkeringen van de centrale overheid. De lokale belastingen vormen maar een klein gedeelte van de totale inkomsten. Dit betekent dat, als rijksoverheid bezuinigt, gemeenten vaak gedwongen zijn ook te bezuinigen. We zien dan dat gekozen wordt voor bezuinigingen op de maatschappelijke en sociale taken van de gemeenten. Wij zijn hier geen voorstander van.

Wij zullen een verantwoord financieel beleid voeren. Dat moet omdat we omgaan met publiek geld. Maar we zullen ons tegelijk inzetten voor:

1. het ter beschikking stellen door het rijk van voldoende middelen aan lagere overheden. Veel gemeenten zijn door hun reserves heen en proberen hun begrotingen met kunstgrepen sluitend te maken. Verdere bezuinigingen bij gemeenten verschrallen het voorzieningenniveau en maken het moeilijk om landelijke beleidsdoelen bij

bijvoorbeeld woningbouw en energietransitie te halen;

2. het uitbreiden van het (te kleine) belastinggebied van lokale overheden.
3. bij eventuele noodzakelijke bezuinigingen zullen de maatschappelijke en sociale taken zo lang mogelijk worden ontzien.

Tot slot

De samenwerking van Weststellingwerf met Ooststellingwerf en Opsterland willen we in stand houden. Wel zal duidelijker moeten worden aangegeven welke voordelen deze samenwerking voor onze inwoners oplevert. Bij eventuele plannen voor samenvoeging van Weststellingwerf met andere gemeenten willen wij hierover een bindend referendum houden onder de inwoners.